

Standardy Ochrony Małoletnich w Muzeum Ziemi Tarnowskiej

Działając na podstawie art. 7 Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606), Ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczościom na tle seksualnym (Dz.U. z 2023, poz. 1304) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. Dyrektor Muzeum Ziemi Tarnowskiej z dniem 13 sierpnia 2024 r. wprowadza do stosowania w Muzeum Ziemi Tarnowskiej (dalej: Muzeum) Standardy Ochrony Małoletnich w Muzeum Ziemi Tarnowskiej (dalej: SOM), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim, dbałość o ich dobro, uwzględnienie ich potrzeb i podejmowania działań w ich jak najlepszym interesie oraz uświadamianie pracowników i współpracowników Muzeum jak ważne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

SOM określają procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu małoletnich, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określają zasady zmniejszania rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc małoletniemu oraz wskazują odpowiedzialność osób zatrudnionych w Muzeum za bezpieczeństwo małoletnich.

§ 1.

Objaśnienia terminów

Ileokroć w SOM jest mowa o:

- 1) „małoletnim” – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia;
- 2) „krzywdzeniu małoletniego” – krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody małoletnich i/lub zakłócają ich optymalny rozwój;
- 3) „przestępstwie na szkodę małoletniego” – należy przez to rozumieć przestępstwo, które bezpośrednio naruszyło lub zagroziło dobru prawnemu małoletniego.

§ 2.

Bezpieczna rekrutacja pracowników

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy Muzeum pozyskuje informacje, czy dane osoby ubiegającej się o zatrudnienie są zamieszczone w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.
2. Przed dopuszczeniem do wykonywania działalności związanej z edukacją lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, osób nie będących pracownikami Muzeum, Muzeum pozyskuje informacje, o których mowa w ust. 1 poprzez bezpośrednią weryfikację w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym lub na podstawie podpisanego oświadczenia (wzór stanowi załącznik nr 4 do SOM), lub jeśli dana osoba reprezentuje podmiot, z którym Muzeum współpracuje lub wykonuje dla Muzeum usługę na podstawie zapisów w stosownej umowie.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 przekłada aktualny, wydany w ciągu ostatniego roku wypis z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600),

lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

4. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, przedkłada Muzeum informację z rejestru karnego państwa, którego obywatelstwo posiada, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktem z dziećmi lub jeżeli nie jest to możliwe składa oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik nr 3.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1 jest zobowiązana do złożenia oświadczenia o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w przeciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska (wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2) i jednocześnie przedłożenia Muzeum wypisu z rejestrów karnych tych państw uzyskiwanego do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona wyżej wskazana informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba o której mowa w ust. 1, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z edukacją lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi (wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 3).
6. Oświadczenia, o których mowa w ustępie 5 składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.
7. Wszystkie oświadczenia zostają załączone do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z edukacją lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich i tam przechowywane.

§ 2.

Zasady bezpiecznej relacji pracowników Muzeum z małoletnimi

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Muzeum w kontaktach z małoletnimi jest działanie dla dobra małoletniego i w jego interesie. Personel traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników Muzeum, a także osoby dopuszczone do działalności związanej z edukacją i realizacją innych zainteresowań małoletnich w Muzeum, w tym osoby zatrudnione na podstawie umów cywilno-prawnych, pracowników firm zewnętrznych współpracujących z Muzeum, wolontariuszy, stażystów, itp.
3. Znajomość i zaakceptowanie zasad pracownicy, a także osoby dopuszczone do działalności związanej z edukacją i realizacją innych zainteresowań małoletnich w Muzeum, potwierdzają poprzez podpisanie oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do SOM.
4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 podpisane przez:
 - 1) pracownika – przechowywane są w jego aktach osobowych;

- 2) osoby dopuszczone do działalności związanej z edukacją i realizacją innych zainteresowań małoletnich w Muzeum w tym osoby zatrudnione na podstawie umów cywilno-prawnych, wolontariuszy, stażystów, praktykantów – przechowywane są wraz z pozostałą dokumentacją dotyczącą sprawy. Dopuszcza się zawarcie treści oświadczenia o zapoznaniu się i zaakceptowaniu zasad przez osoby reprezentujące podmiot zewnętrzny współpracujący z Muzeum, jako integralnej części umowy zawartej z ww. podmiotem.
5. Pracownik Muzeum zobowiązany jest do przestrzegania Praw Dziecka i Praw Człowieka.
6. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.
7. Pracownik Muzeum zobowiązany jest do równego traktowania wszystkich małoletnich, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy niepełnosprawności.
8. Pracownik Muzeum jest uwrażliwiony na przemoc rówieśniczą.
9. Pracownik Muzeum zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi. Nie lekceważy, nie zawstydza, nie upokarza i nie obraża małoletniego. Wykazuje się cierpliwością oraz zobowiązany jest do działania w taki sposób, by zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania przez innych.
10. Małoletni ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a małoletni o takim fakcie powinien zostać poinformowany.
11. Zabronione jest ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym także wobec innych małoletnich; obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej czy prawnej.
12. Odpowiedzialność za małoletnich podczas korzystania z oferty Muzeum ponoszą ich rodzice/opiekunowie.
13. W przypadku grup zorganizowanych istnieje konieczność obecności opiekuna grupy podczas przebywania małoletnich na terenie Muzeum. W sytuacji realizacji zajęć muzealnych dedykowanych uczestnikom indywidualnym także zachodzi konieczność przebywania rodzica/opiekuna na terenie placówki.
14. Pracownik Muzeum nie pozostaje sam z małoletnim podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych.
15. Pracownik Muzeum nie ma kontaktu z małoletnimi w zakresie czynności higienicznych.
16. W przypadku lekcji muzealnej wymagającej bezpośredniego kontaktu fizycznego z małoletnim (np. przebieranie w repliki strojów historycznych itp.), pracownicy Muzeum są zobowiązani do przestrzegania szczególnych zasad i norm zachowań wobec małoletnich. Pracownicy unikają innego kontaktu fizycznego z małoletnimi niż niezbędny.
17. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, pracownik Muzeum zobowiązany jest postępować zgodnie z §9, ust. 1.
18. Aby zapewnić odpowiedni poziom ochrony małoletni oraz ich opiekunowie są zobowiązani do przestrzegania zasad obowiązujących w Muzeum.

§ 3.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Za zachowania niedozwolone wobec małoletnich uznaje się:

- 1) stosowanie agresji i przemocy fizycznej oraz psychicznej wobec małoletnich;
- 2) naruszenie nietykalności osobistej małoletnich;
- 3) łamanie Praw Dziecka i Praw Człowieka;

- 4) dyskryminację ze względu na stan zdrowia, potrzeby rozwojowe i edukacyjne, możliwości psychofizyczne, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne i światopogląd;
- 5) stosowanie wypowiedzi naruszających godność osobistą;
- 6) wykorzystywanie przewagi fizycznej i stosowanie gróźb;
- 7) obrażanie, upokarzanie, lekceważenie i zawstydzanie małoletniego;
- 8) używanie wulgaryzmów, obraźliwe gesty, niestosowne żarty, wypowiadanie treści o zabarwieniu seksualnym;
- 9) fotografowanie, filmowanie, nagrywanie głosu dla potrzeb prywatnych czy upubliczniania zdarzeń z udziałem małoletnich bez zgody małoletnich, ich rodziców lub opiekunów prawnych.

§ 4.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. W celu lepszej ochrony małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm obowiązujących w Muzeum oraz stosowania się do poleceń pracowników Muzeum. W szczególności zabronione jest:
 - 1) nieuzasadnione, bez zgody rodzica/opiekuna lub prowadzącego zajęcia opuszczanie miejsca, w którym realizowana jest oferta w Muzeum;
 - 2) niewłaściwe zachowanie, niezgodne z obowiązującym wewnętrznym regulaminem np. dotykanie eksponatów, niszczenie ekspozycji, bieganie, przeszkadzanie innym osobom korzystającym z ofert Muzeum;
 - 3) rozprowadzanie i stosowanie środków odurzających i alkoholu;
 - 4) niestosowne zachowanie się w odniesieniu do rówieśników (tj. wulgaryzmy, aroganckie, niegrzeczne zachowania, siłowe rozwiązywanie konfliktów, znęcanie się);
 - 5) celowe niszczenie i nieszanowanie własności innych osób oraz własności Muzeum; kradzież i wyłudzenia;
 - 6) niereagowanie na niewłaściwe zachowania innych;
 - 7) fotografowanie, filmowanie i upublicznianie zdarzeń z udziałem innych bez ich zgody.
2. Małoletni szanują prawo innych do ich odmienności i zachowania tożsamości bez względu na: pochodzenie, narodowość, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych, nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek odmiennosc.
3. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania w ramach przyjętych norm i wartości. Małoletni akceptują i szanują siebie nawzajem.
4. Małoletni są zobowiązani do zachowania kultury osobistej (tj. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny i wolny od wulgaryzmów język).
5. W przypadku gdy zachowanie małoletnich przybiera charakter rażący, łamiący zasady i obowiązujące normy, pracownik Muzeum jest zobowiązany poinformować rodzica/opiekuna aby ten podjął działania interwencyjne wobec podopiecznych.

§ 5.

Wymogi uwzględniające sytuację małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Małoletni z niepełnosprawnościami intelektualnymi utrudniającymi komunikację z pracownikiem Muzeum pozostają pod stałym nadzorem rodzica/opiekuna.
2. Pracownik w kontakcie z małoletnimi z niepełnosprawnościami zachowuje cierpliwość i odnosi się do nich z szacunkiem.

3. Pracownik uważnie wystuchuje małoletniego i stara się udzielić odpowiedzi stosownej do jego sytuacji związanej z niepełnosprawnością oraz wiekiem.
4. Odpowiedzialność za małoletnich z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi podczas przebywania na terenie Muzeum ponoszą ich rodzice/opiekunowie.
5. Pracownik Muzeum nie używa przewagi intelektualnej nad małoletnimi z niepełnosprawnościami, nie zawstydza, nie upokarza oraz nie podnosi głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
6. Pracownik Muzeum reaguje na wszelkie negatywne i agresywne zachowania w stosunku do małoletnich z niepełnosprawnościami ze strony ich rówieśników.
7. Pracownik Muzeum zobowiązany jest docenić i szanować wkład małoletnich w podejmowane działania, aktywnie ich angażować, traktować równo bez względu na różnice oraz unikać faworyzowania małoletnich.

§ 6.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Muzeum podczas wybranych zajęć oraz w przypadku niektórych wystaw umożliwia dostęp do treści edukacyjnych i informacyjnych za pomocą sieci Internet wyłącznie pod nadzorem prowadzącego zajęcia lub opiekuna ekspozycji.
2. Korzystanie z multimediów, sieci Internet i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.

§ 7.

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

1. Muzeum zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. W swoich działaniach pracownicy Muzeum kierują się odpowiedzialnością i rozważają wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.
3. Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności podejmowanych w Muzeum służy celebrowaniu sukcesów małoletnich, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo małoletnich.
4. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój małoletnich – małoletnich w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
5. Muzeum uzyskuje pisemne zgody rodziców na robienie małoletnim zdjęć, a także na publikowanie zdjęć małoletnich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej Muzeum. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.
6. Małoletni, którzy ukończyli 13. rok życia w sprawach niższej wagi mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie użyty przez Muzeum.
7. Jeśli małoletni, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, respektujemy ich decyzję.
8. W sytuacji, gdy wizerunek osoby małoletniej stanowi tylko szczegół większej całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz czy publiczna impreza, zgoda na jego rozpowszechnianie nie jest wymagana.
9. Przechowujemy materiały zawierające wizerunek małoletnich w sposób zgodny z prawem:

- 1) Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez Muzeum w polityce ochrony danych osobowych.
- 2) Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki małoletnich na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
- 3) Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków małoletnich. Jedynym sprzętem, którego używamy jako instytucja, są urządzenia rejestrujące należące do Muzeum.

§ 8.

Koordinator do spraw Standardów Ochrony Małoletnich

1. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie SOM jest Koordynator do spraw Standardów Ochrony Małoletnich (dalej: Koordynator) wyznaczony przez Dyrektora Muzeum.
2. Do obowiązków Koordynatora należy:
 - 1) monitorowanie realizacji i przestrzegania SOM;
 - 2) podejmowanie interwencji w sytuacjach związanych podejrzeniem krzywdzenia małoletniego zgodnie z § 9, ust. 2;
 - 3) prowadzenie rejestru zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego;
 - 4) okresowe szacowanie ryzyka zagrożeń;
 - 5) zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie dbania o bezpieczeństwo małoletnich;
 - 6) dokonywanie przeglądu i aktualizacji zapisów SOM nie rzadziej niż raz na dwa lata;
 - 7) przeprowadzanie wśród pracowników ankiet monitorujących realizację SOM oraz sporządzenie na ich podstawie raportu i przedkładanie go Dyrektorowi Muzeum, wraz z propozycjami ewentualnych zmian;
 - 8) przygotowanie skróconej, przeznaczonej dla małoletnich wersji SOM, która eksponowana jest w widocznych miejscach we wszystkich jednostkach Muzeum, w których odbywają się działania edukacyjne i inne umożliwiające realizację zainteresowań przez małoletnich, oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Muzeum. Wersja skrócona zawiera łatwe do zrozumienia informacje o tym, jak Muzeum dba o bezpieczeństwo małoletnich oraz gdzie można znaleźć poradę czy pomoc wraz z wykazem odpowiednich numerów telefonów zaufania.

§ 9.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

1. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik Muzeum zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania o zaistniałej sytuacji Koordynatora.
2. W przypadku pozyskania informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego Koordynator:
 - 1) ocenia czy zagrożone jest życie lub zdrowie małoletniego;

- 2) w sytuacji gdy uzna, że zagrożone jest zdrowie lub życie małoletniego zawiadamia odpowiednie służby tj. pogotowie lub policję;
 - 3) w sytuacji gdy uzna, że życiu i zdrowiu małoletniego nie zagraża niebezpieczeństwo jednak zaistniało podejrzenie mające znamiona krzywdzenia, zawiadamia pracownika socjalnego pomocy społecznej;
 - 4) każdorazowo sporządza notatkę służbową w postaci karty interwencji (jej wzór stanowi załącznik nr 5 do SOM).
3. Dokumentację dotyczącą zgłoszeń mających znamiona krzywdzenia przechowuje Koordynator.

Zastępca Dyrektora ds. Zbiorów i Edukacji

dr Marcin Borys